

ȘCOALA ȘI FAMILIA

FOLIA PENTRU PĂRINȚI ȘI ÎNVĂȚĂTORI.

ESE DE DOUĂ ORI PE LUNA.

Redactori: Ioan Popca și Andreia Bârseanu.

Abonamentul: Pentru Anstrolungaria pe an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 60 cr.; pe 1/4 an 1 fl. — Pentru România pe an 10 lei; pe 1/2 an 5 lei.

Abonamentele se fac la administratorul foit Ion Darin, în Braşov. — Manuscrisurile se trimit unuia dintre redactori tot în Braşov.

Cuprinsul: Timoteiu Cipariu — Perioadele educației. — Școlile normale (pedagogice) din Germania. — Non omnis moriar (poesie). — Bibliografie. — Diverse.

Timoteiu Cipariu.

Sâmbătă în 22 August v. a. c. a închis ochii pentru totdeauna unul dintre cei mai aleși bărbați ai noștri, un bătrân venerabil, care apöpe un véc de om a lucrat neobosit pentru luminarea și înaintarea poporului sön.

Bărbatul acesta ales, a cărui pierdere o jelicse și trebuie să o jelescă ori și care Român bine simțitor, este *Timoteiu Cipariu*, marele nostru filolog, distinsul profesor de odinioară dela gimnasiul și dela seminariul din acel oraş, care timp îndelungat a fost inima vieții literare românescl.

Nu vom încerca să arötăm în deosebi meritele ilustrului rëposat și nici nu vom face o schiță a vieții lui pline de activitate, de öre-ce lucrul acesta din urmă s'a făcut de alte organe de publicitate românescl, érá pentru a enumera serviciile aduse poporului nostru de un bărbat ca mult regretatul Cipariu ar fi de lipsă un studiü special, s'ar recere timp cu mult mai mult, decât ne stă nouë la dispozițiune.

Ne vom mărgini a caracteriza în câte-va cuvinte persoana lui Cipariu, cu deosebire în ceea-ce privesce activitatea lui ca om al sciinței și ca om al școlei, de öre-ce pe

aceste două terene ni s'ar par meritele lui mai mari, mai impunătoare, și de orice în prima linie noi, care ne îndelnetnicim cu cultivarea tinereții și cu luminarea poporului, putem afla în persoana lui Cipariu un bogat izvor de învățături.

Trei însușiri de căpetenie împodobesc, după a noastră părere, persoana ilustrului răposat, și acestea s'unt: *activitatea neîntreruptă, iubirea ferbinte față de némul său și modestia.*

Viața lui Cipariu nu a fost alt-ceva decât o lucrare continuă. Din anii juneții până în ultimele zile ale vieții sale el a muncit mereu, a studiat, a căutat să înmulțescă tot mai mult bogatul capital al cunoștințelor sale. Ori și cine a avut prilej a petrece câtă-va vreme în Blaj, a putut să afle, că locuința lui Cipariu este o bibliotecă într'gă, pe care marele învățat o consulta cu s'erguință, chiar și după-ce anii încărunțiseră cu totul crescutul său.

Numai așa a putut Cipariu să ajungă acolo, unde a ajuns, numai așa a putut să devină el unul dintre cei dintâi învățați ai noștri și să și facă un renume chiar și în străinătate.

Ceea-ce a însuflețit pe Cipariu în toate lucrările sale, ceea-ce i-a oțelit puterile și i-a făcut munca așa de plăcută, a fost iubirea ferbinte, ce o nutria în peptul său față de némul românesc, iubire, care s'a manifestat cu deosebire față de semnul cel mai distinctiv al națiunii noastre, față de limba românească, „acest tesaur neprețuit,“ după cum o numește d'ensul în eminentul său discurs ținut la inaugurarea Asociațiunii transilvane, „născut cu noi dela țitele maicei noastre, dulce ca s'erutările măicuțelor, când ne a-plecau la s'inel lor; tesaur mai scump decât viața; tesaur, care de l'am fi pierdut, de l'am perde, de vom suferi vre odată, ca cineva cu puterea, au cu înșelăciunea, au cu momele să ni'l răpescă din mâinile noastre, — atunci mai bine, mai bine să ne înghită pământul de vii, să re adunăm la părinții noștri cu aceea mângăere, că nu am trădat

cea mai scumpă ereditate, fără de care nu am fi demni a ne mai numi fiii lor.“ Asupra acestui tezaur se îndreptară cu căldură privirile lui Cipariu; pentru desgroparea și curățirea lui întrebunță el toate puterile sale sufletesci.

Astfel deveni el unul dintre cei dintâi cunoscători ai limbii românești, astfel își câștigă el numele meritat, de cel dintâiu filolog al nostru.

Și cu toate meritele sale, cu toate distincțiunile, de care a fost făcut părtaş, cu tot renumele, de care se bucura, deșertăciunea, care pe alții îi orbesc cu totul, nu putu să pătrundă în nici un chip în inima lui Cipariu, ci el rămase în totdeuna și față cu orî și cine același: un devotat și modest lucrător pe câmpul culturii și științei românești.

Iată cum a fost Cipariu, iată ce exemplu ne-a dat el prin viața lui.

Să căutăm cu toții a urma acestui exemplu, căci astfel vom venera în chipul cel mai potrivit memoria lui!

A. B.

Periodele educației.

(Priviri generale).

Deși educațiunea este și trebuie să fie o activitate permanentă, neîntreruptă, totuși ea are să se schimbe conform fazelor de dezvoltare, prin care trebuie să treacă viața fizică și psihică a orî-cărul individ. Aceste faze de dezvoltare sînt cunoscute în pedagogie sub numele de: *perioade ale educațiunei*.*)

*) Rare-orî dăm peste cuvinte, de care să se facă atîta abus în viața de toate zilele, ca de cuvîntul »educațiune«. Fiindcă unul înțelege mai mult, altul mai puțin, aliu necesar a'mi da sémă înainte de lóte, ce înțeleg eú sub »educațiune.«

Trec peste derivarea cunoscută etimologică a cuvîntului, și amintesc numai, că de regulă unii atribuesc noțiunei »educațiune« o sferă mai largă, alții mai îngustă. În cazul prim intră în sfera educațiunei tot, ce influințeză asupra individului, fie direct sêu indirect, fie cu intențiune sêu fără intențiune. O definițiune logică a cuvîntului luat în acest sens e fôrte grea, pentru că e aprópe cu neputință a aduna toate notele principale și secundare, care să pótă acoperi

Granițe fixe, determinate n'au aceste perioade. Faptul, că mai toate popoarele culte au considerat și consideră ca sfârșitul copilăriei anul al 7-lea, al băieției*) anul al 14-lea, se explică prin împrejurarea, că în acest timp de regulă mai la toți copiii și băieții se ivesc în viața lor fizică și psihică aproape aceleași fenomene. Nu tot așa stă lucrul cu sfârșitul juneții, căci este știut, că la unele popoare se declară juneți mai curând maioreni, la altele mai târziu. După prof. Dr. Masius sfârșitul juneții nu se poate hotărî, ca al copilăriei și băieției, din cauză că în această perioadă

pe deplin sfera cuvântului din chestiune. Acesta e educațiunea în sens impropriu.

Deși sfera »educațiunei« în sens propriu e cu mult mai îngustă, totuși definițiunile pedagogilor difer foarte una de alta. Din grămada de definițiuni amintesc aici numai două, care mi se par mai nimerite:

Beneke înțelege sub »educațiune«: »Influița intenționată din partea celor crescuți asupra tinerimii spre a o ridica pe acesta la treapta mai înaltă de dezvoltare, pe care stău cel-ce influințeză.« Astfel Beneke în renumitul său op: Erziehung und Unterrichtslehre.

Profesorul meu, Dr. Masius definește educațiunea în următorul chip: »Influița cultivătoare a maiorenilor asupra minorenilor.« — die bildende Einwirkung der Mündigen auf die Unmündigen. »Maioren« și »minoren« nu sunt luate aici în sensul legilor politice, sub »maioren« înțeleg pe cel educat, sub »minoren« pe cel needucat, care are prin urmare lipsă de educațiune. Aș fi tradus bucuros »mündig«, cu »educat«, dar nu e permis să obvină în definițiune cuvântul, care e de delimit.

Cercetând cu de-amănuntul amândouă definițiunile, observăm: că celei dintâi îi lipsește cuvântul »cultivător« (bildend), care nu e nici-decum de prios, căci există influință, care nu cultivă de loc pe om; celei d'al doilea îi lipsește cuvântul »intenționat« (absichtlich), care încă e neapărat de trebuința, căci există influință și fără intențiune. Definițiunea completă a cuvântului educațiune în sens propriu după părerea mea ar fi: »Influița cultivătoare și intenționată a maiorenilor asupra minorenilor.«

Am folosit definițiunea profesorului meu, fiind mai scurtă. Germanul ar dice: »die bildende und absichtliche Einwirkung der Mündigen auf die Unmündigen.« Astfel cred că am exprimat toate notele caracteristice, care acoper congruent sfera noțiunei »educațiune« în sens propriu!

Acastă educațiune începe — aici sunt cu totul de părerea profesorului meu — cu cel dintâiu moment de viață, și se termină, îndată ce omul a devenit maiorén. Îndată-ce influința altora asupra lui în caracterul ei a încetat d'a mai fi pedagogică. De perioadele acestei educațiuni va fi vorba în tratatul de față.

*) Pentru terminul german »Kind« voi întrebuința cuvântul »copil«, pentru »Knabe« »băiat«, pentru »Jüngling« »june«, pentru »Kindheit« »copilărie«, pentru »Knabenalter« »băeție« (deși nu prea e usitat la noi), pentru »Jünglingsalter« »junețe.«

educațiunea e „mai puțin legată de baza premiselor naturale,“ adică stă mai puțin sub influința naturei, ca în perioadele premergătoare!

Privind mai de aproape dezvoltarea individului, putem observa schimbări esențiale în viața lui, care se ivesc de regulă tot la 7 ani.

Așa d. e. la 7 ani se schimbă dinții; la 14 ani se ivesce pubertatea; la 21 ani ajunge individul o dezvoltare aproape completă etc. Se pare, că această împrejurare a îndemnat deja pe *Hippocrate* să afirme, că individul încetă d'a fi copil cu anul al 7-lea, băiat cu anul al 14-lea, flăcău cu anul al 21-lea și june cu anul al 28-lea. *Cicero* deosebesce ca perioade ale etății: *pueritia* (copilăria), *adolescentia* (junetea), *constans aetas* (etatea de bărbat) și *senectus* (bătrânețea). *Rousseau* distinge 4 perioade: a) Dela naștere — 7 ani (anul nu-l hotărășesc, dar se poate afirma, că și el încheie copilăria tot cu anul al 7-lea); b) Dela 7—12 ani; c) Dela 12—15 ani, și d) dela 15 până la sfârșitul educațiunii, s'eu până ce însoră pe Enul cu Sofia. — Dintre scriitorii mai noi *Bencke* deosebesce asemenea 4 perioade: a) Dela naștere — 3 ani; b) Dela 3—7 ani; c) Dela 7—14 ani; d) Dela 14 ani până la sfârșitul educațiunii. După cum vedem, numărul perioadelor diferă.

Nu vrém să cercetez, întru cât are unul mai mult drept decât celălalt. constat numai, că cei mai mulți scriitori disting numai 3 perioade, și pe lângă acestea rămân și eu. Aceste 3 perioade sânt: copilăria, băieția și junetea. Latinul le numia: *infantia*, *pueritia* și *adolescentia*. Germanul le numesce: Die Kindheit, das Knabenalter u. das Jünglingsalter. În toate limbile culte găsim termeni pentru aceste 3 perioade ale educațiunii. — Voiu cerca în cele următoare a da o caracteristică generală a fie-căreia din ele.

*

Copilăria (infantia, Kindheit) se caracterisază prin fericita nesciință. Sânt cunoscute dicterile latine: *sancta simplicitas*, *pietas infantum*. Cuvântul „infans“ însuși se derivă dela: *fari non potest*, adică nu poate vorbi cu pricepere. În această perioadă progresază natura cu pași gigantiști; de aceea educațiunea fizică, care începe cu primul moment de viață, jocă aici rolul principal.

Familia are să îngrijescă, ca corpul copilului să se desvólte normal. Caracterul educațiunei e mai mult *negativ*, constă adecă în delăturarea ori-căror în:prejurări, care ar jigni desvoltarea corporala. Așa d. e. e un păcat a înfășa copilul în scutec, a'l pune într'un légân îngust, unde abia își pôte mișca mânilé și picidrele. Din capul locului trebuie pus în pat și deprins să dórma nelegănat, și cu deosebire nóptea 5—6 óre. Dr. Schaper în opul său „Kinderpflege“ vorbesce de copil, cari durmiañ regulat nóptea, fără să conturbe somnul mamei lor. Copiil trebuie deprinși să se culce de vreme: Cel de 2—3 ani, după 6 ore, cel de 5—6 ani după 7 ore, 8—9 ani după 8 ore, etc.

Sânt mulți părinți, cari împedecă pe copil a striga, astupându-i gura cu mâna, séu bătându-l, ca să tacă. Strigătul e cel dintâiu semn de viață; el promovéză desvoltarea plumânilor, de aceea nu trebuie oprit. Copilul, când pôte vorbi, încetă de sine a mai țipa. Dēcă însă și acum va plânge séu va țipa, mama are să studieze plânsul copilului, căci sunetele, ce le produce copilul, „sânt numai în aparență egale, de fapt însă esprimă tot, ce se petrece într'ênsul“ (Beneke).

Copilul plânge une-ori, fiind-că simte durere, alte-ori bucurie, bunăórá după-ce s'a săturat. În cazul prim e bine să'l giugiulim; în cazul al doilea să nu'l bagăm în sémă, séu să-l atragem atenziunea asupra lucrurilor de prin prejur.

Cu deosebire se recomândă atenziunei părinților: *buna îngrijire de organele trupului, de piele, stomach și plumâni*. Multele reguli, care trebuie observate în decursul acestei període, ar avé loc într'o caracteristică specială; de aceea mă mărănesc la cele amintite, aduse ca esemplu. Un copil bine educat, la sfêrșitul períodei e sdravên, pôte vorbi, umblă și mânâncă; n'are însă nici un sentiment, nici o idee, numai sensațiuni: nici nu simte că trãscce. „*Vivit, et est vitae nescius ipse suae.*“ Ovid. (Veđi: Rousseau „*Emile*“). —

Baieția (pueritia, das Knabenalter) se caracteriséză prin consciința de sine; de aceea Latinul numia anii aceștia: *anni intelligibiles, anni discretionis*.

Pe când în perioda primă educațiunea a fost casnică,

familiară, în perioada a doua ia un caracter public. În per. I. a fost mai mult negativă, în per. II. și a III. ea este mai mult *positivă*. Să înțelege, că educațiunea fizică își continuă activitatea, care nu trebuie să încete, cât trăește omul. Deosebirea e, că ea cedeză rolul ei principal *educațiunii intelectuale*, deși la început trebuie să mergă mână în mână amândouă. Educatorul are să îngrijescă de cultivarea sensurilor, căci acestea sînt de mare importanță pentru viața noastră, deși nici chiar ați nu li se dă atențiunea, ce o merită.*) — Educațiunea în această perioadă e ceva mai grea, căci acum e timpul, când încep a se arăta talentele și nizvințele băiatului. Educatorul trebuie să fie cu necurmată atențiune asupra lui, cu deosebire, când copilul se jăcă și se crede liber. Nicăiri, ca la jocuri, nu se pot observa, așa de bine pornirile copilului. După-ce odată le-am cunoscut, trebuie să ținem cont de ele în tot decursul educațiunii, altminterlea am apicat un drum greșit.

Este sciut, că noi nu putem face din copil aceea, ce vrem, căci mai curînd ori mai târziu natura se întorce la calea sa. Din acest punct de vedere jocurile copiilor și băieților sînt de nespūsă valoare pedagogică; e un păcat dar, a le interdice totdeuna fără milă. Câte talente prețioase nu rămân ascunse în năsip, se'u de mai multe ori le îngropă însuși educătorul, *pentru că deși are ochi, dar' nu pôte vedé!*

Aici se vede necesitatea absolută a cunoștințelor psihologice pentru un pedagog!

Indrăsnesc a susține, că dela cunoșcerea pornirilor copilului și dela buna lor aplicare atărnă tot succesul educațiunii.

Profesorul de aici, Dr. *Hoffmann* subimparte această perioadă în următoarele subperioade: a) Dela 7—8 ani băiatul devine consciu de sine și se distinge de celelalte obiecte din afară. Prin învățămîntul intuitiv el își formeză reprezentățiuni, întrebând de regulă: *Ce este acesta și cum se chiamă?* b) Dela 9—12 ani privesce obiectul intuițiunii mai de aproape; aici se începe procesul abstracțiunii.

*) În »Tara nouă»: revistă științifică etc., redactată de D-l Ioan Neșescu (Bucuresci), începînd cu Nr. 10 anul trecut. am publicat 3 articuli despre cultivarea sensurilor, în legătură cu părerile apostolului din Geneva.

c) Dela 12—14 ani întreabă: *Pentru ce este așa și nu alt-mintrelea? ... Spre ce scop servește?* Cu un cuvânt vrea să cunoscă valoarea și cauza obiectului. Judecata își începe activitatea, care la început e reproductivă, mai târziu productivă. Educațiunea intelectuală, resp. învățământul devine sistematic. E vorba mai mult de cultura spiritului, decât de a corpului. —

Cea mai grea din perioadele educațiunii e *perioda ju-neții* (adolescencia, das Itinglingsalter). Junele nu mai vrea să scie de autoritatea educatorului; „e un leu în trigurile sale“, ȳice Rousseau. Pasiunile îi copleşesc nevinovata inimă; mintea lui încă necoptă nu le pöte ține în frâu. Latiniî numiau etatea acęsta: *mobilis aetas*, contractul dela *firmata aetas*.

Educătorul mai că nu mai are nici o influință asupra tēnărului; aici simte el greutatea nobilei sale profesiuni. „Ulysse, o înțeleptule Ulysse — esclamă Rousseau — ține-te bine și bagă bine de sémă: porțile, pe care tu le-ai închis cu atăta îngrigire, sânt deschise; vęnturile sânt deslegate; nu părăsi nici un moment cārma, sęu totul e pierdut!... Acęsta e a doua nascere. Acum sę nasce omul într'adevăr pentru viață; nimic omenesc nu-l e strēin!“

Rolul principal în acęstă periodă îl jöcă educațiunea *morală*. E vorba de *nobilizarea inimii, de formarea caracterului!*

Societatea esercită asupra junelui nostru o nespusă influință, de aceea ea trebuie bine alėsă. Amiciția și mila, cu care stă în strēnsă legătură binefacerea etc., sânt cele dintăiu sentimente, pentru care e el accesibil, de aceea aceste sentimente trebuiesc bine cultivate.

Tatăl și mama nu mai sânt guvernatorii tēnărului, ci trebuie să-l fie cei mai sinceri prietini. Dacă au avut el când-va lipsă de precauțiune, apoi au acum, cu deosebire în dictarea pedepselor.

Unii pedagogi sânt de ideie, că timpul ju-neții e cel mai nepotrivit pentru călătorii în lumea mare, fiind-că tēnărul e ușor de sedus. Din contră cred alții, că călătoriiile sânt förte de recomandat tinerilor, sę înțelege în societatea unui om matur, bunăöră ca Telemac însöțit de Mentor. Acum e timpul, când junele își pöte însuși cea mai prețiosă știință: *știința vieții!* In cas de pęcătuire ju-

nimea e tractată și merită a fi tractată cu cruțare, căci „cruțata ei e aceea a compătimirei, îndurării și generosității“ (Rousseau). Iată cum o caracterizează și altă pînă măiastră, pînă lui Fénelon în „Télémaque“: „Junetea e o etate, în care omul n'are nici prevedere pentru viitor, nici experiență din trecut, nici moderațiune pentru present.“ — tot atâtea motive, care îndreptățesc tractarea cu cruțare a tinerilor neesperți.

Ocupațiunea serioasă cu studiul, precumpănire, moderațiune, abnegațiune, etc. sînt receptele junelui. Cel mai puternic sprîjin al junimei în timpul nostru materialistic e: *idealismul*. Interesul de știință, de națiune etc. cu un cuvînt interesele superioare omenești trebuie atît de bine cultivate, încât acestea să-l absorbă totă ocupațiunea, și astfel să nu-l mai rămîna timp pentru alte interese inferioare.

Astfel am trecut cu individul prin toate trei perioadele educațiunii. Mi-am dat silința a caracteriza fie-care din aceste perioade, fără de a avea pretenșiunea a fi făcut o caracteristică perfectă. Tractatul meu e mai mult o schiță pedagogică. Am sulevat cu alte cuvinte aceea, ce mi s'a părut mai bătător la ochi în fie-care perioadă. Astfel am accentuat, că educațiunea fizică după pînerea mea jăcă rolul sên cu deosebire în per. I; educațiunea intelectuală în per. II., și cea morală în per. III.

Să fiu bine înțeles. Nu vieu să dic, că educațiunea intelectuală începe numai cu anul al 7-lea, cea morală numai cu anul al 14-lea etc. Nu mult după cea fizică încep și celelalte două activitatea lor și în tot decursul muncii se întregesc, se completează și se amestecă una într'alta, în tocmai ca firele unei pělării de paic.

Astfel rămîne educațiunea o activitate rotundă, întregă și permanentă, al cărei obiect e omul întreg întreguț. Ea se termină cu maiorecitatea acestuia. De aici înainte omul are să se educe pe sine însuși, ne mai fiind accesibil pentru o influință pedagogică din partea altora. Acum a venit timpul, când ori și care individ „*educat gatu*“ are sfînta datorință de a folosi toate puterile sale fizice, intelectuale și morale spre binele națiunii și în interesul omenimei întregi.

Școlile Normale (pedagogice) din Germania.

Din «Raportul» d-lui Vasile Mîndreanu*.)

În Germania dăscălia, socotită ca artă, se învață în Seminarele Pedagogice, împreună cu câte o școală de aplicație.

Pentru primirea candidaților în școlile normale nu se cere un număr anumit de clase gimnasiale sîu reale, ci o cantitate anumită de cunoștințe și o îndemnare ore-care în scriere, desen, musică și gimnastică.

Cunoștințele acestea și le pot câștiga candidații pe la învățătorii particulari, în institute private și în preparandiile regesci.

Pregătirea pe la învățătorii particulari se permite, pentru-ca să nu se pierdă un număr însemnat de puteri din cauză că mulți sînt săraci și nu pot cerceta un institut privat sîu o preparandie regescă.

Măsură această o află cît se pôte de practică. Prin sate unii școlarii dau dovezi de o deosebită destoinicie în a conduce pe școlarii lor. Învățătorul observă această înclinare; s'a ajutat de el în conducerea școlii; prevede, că din băețul acela pôte să iese un învățător harnic; îl îndemnă să se pregătească pentru cariera de învățător și fiind-că nu are mijloce să între în vre-un institut sau în vr'o preparandie regescă, să invoese cu învățătorul să-l pregătească dînsul pentru primirea în școla normală.

În chipul acesta Școlile-Normale primesc elevi cu înclinări firești pentru dăscălie.

Preparandiile private sînt întreținute de comune sîu de preoți și învățătorii asociați. Comunele sau asociații trebuie să dovedească, că dispun de mijlocele materiale și de puterile didactice, cerute la înființarea unei preparandii.

În Prusia se află vr'o 50 de preparandii private.

Preparandiile regesci sînt institute susținute de stat. Chemarea lor e a pregăti candidații pentru școlile normale. Cursul lor e de doi ani. Când se vede, că un elev nu e destul de bine pregătit, mai rămîne un an în preparandie.

În școlile normale din Prusia rar se întemplă să între vr'un candidat fără înclinări firești spre dăscălie. În decursul celor doi ani de preparandie, dacă se vede, că unul nu are însușirile cerute, i se dă sfatul să părăsească institutul și să se apuce de altă meserie.

Primirea candidaților în Școlile-Normale: La fie-care Seminar-

*) Vezi «Bibliografie.»

Pedagogic înainte de începerea anului se ține un examen de primire. Termenul se face cunoscut de consiliul școlar provincial.

Candidații au să dovedească, că până acum au dus o viață nepătată, că sunt sănătoși, că dispun de mijlocele pentru întreținerea lor și că au ajuns la etatea prescrisă.

La intrarea în școlă normală candidatul trebuie să fi ajuns la vârsta de 17 ani și să nu fi trecut peste 24. Consiliul școlar însă, poate să primescă candidații și mai în vârstă, dacă n'are nimic de obiectat asupra persoanei și vieții lor de până acum.

Candidații se vizitează de noă de medicul institutului, și numai dacă sunt pe deplin sănătoși se admit la examenul de primire.

Candidații se examinează de profesorii școlii normale sub președința unui comisar al consiliului școlar provincial. La acest examen pot să asiste inspectorii școlari și directorii de preparanță.

Esamenul se face în scris și oral. La examenul în scris candidatul are să lucreze o temă aleasă din cercul său de intuițiune și să răspundă — tot în scris — la un număr de întrebări din diferitele obiecte de examinat. Întrebările sunt alcătuite așa, ca răspunsurile să fie cât se poate de scurte și să nu cêră mai mult de 2—3 minute.

Comisiunea, în urma lucrărilor în scris, poate să respingă pe candidat dela examenul oral.

Fie-care profesor examinează din obiectul, care-l predă dinsul în școlă normală.

Esamenul, încât e posibil, se ține înaintea întregului corp profesoral; alt-cum se formează atâtea grupe, câți esaminatori sunt; la cas însă de păreri diferite, candidatul se mai examinează încă odată în fața tuturor profesorilor din obiectul, în care se pare prea slab.

La adunarea notelor, rubricile de căpetenie sânt: 1) religiunea, 2) limba germană, 3) aritmetica și geometria, 4) muzica, 5) realia și istoria.

Candidatul cu notă neîndestulitoare la vre-una din aceste 5 rubrici se respinge, decât cum-va din răspunsurile la cele-l'alte obiecte nu se poate prevedé, că el va fi în stare să suplinescă lacuna acêsta. Nota neîndestulitoare din muzică, provenită din lipsă de auz musical, nu împedecă primirea.

La examenul de primire candidații au să arâte următoarele cunoștințe și dexterități:

1. *Religiunea*: Cunoșcerea istoriei biblice a testamentului vechi și nou și a locurilor, unde s'au petrecute venimintele Istori-

riorele mai însemnate biblice să istorisesc cu cuvintele din biblie și să dea sêmă de cuprinsul lor religios și moral. Cuprinsul catechismului proscris pentru școlile normale. Recitarea celor mai însemnate citate din st. scriptură, relative la cele 10 porunci, la simbolul credinței și la cererile din „Tatăl nostru.“ Candidatul să cunoască în mod general cuprinsul fie-cărei cărți din st. scriptură și mai pe larg cartea I a lui Moise, psalmii, cele 4 evanghelii și faptele apostolilor. Momentele mai însemnate din istoria renașterii și 20 de cântări bisericesti, recitate cu intonare și exprimare deslușită, și să-și potă da sêmă de autorii lor.

2. *Limba germană*: Partea analitică și sintactică a gramaticii. Regulele se dovedesc prin sentințe și propozițiuni alese din scrierile poezilor și prosatorilor germani. Citire deslușită, logică și curentă; candidatul să-și potă da sêmă despre cele citite și să analizeze propozițiunile. Să cunoască genurile de căpetenie ale poeziei cu probe din clasicii germani; recitarea unor poezii narrative de Schiller, Uhland etc. acomodate priceperii lor; scriere ortografică și gramaticală; candidatul să fie în stare a face o compozițiune, dându-i-se materia din cercul intuițiunii lui.

3. *Aritmetica*: Îndemânare și siguranță în socotela din cap și pe tablă: cele patru specii cu numeri întregi și fracțiuni comune și decimale, regula de trei, dobânda, scontul, asociațiunea, amestecăturii și aliage; operațiunile elementare algebrice. Temele au să le rezolveze ei de sine cu siguranță și iute, așa ca să se vadă, că au pătruns motivele procedurii.

4. *Geometria*: Elementele planimetriei; socotirea suprafețelor și a spațiului.

5. *Geografia*: Cunoșterea în mod general a celor 5 continente și oceane, mai de aproape Europa și în special Germania. Elemente din geografia matematică.

6. *Istoria*: Momentele mai însemnate din istoria veche, d. e. războiul troian, războiele persice, înflorirea Greciei, zidirea Romei, regii, alungarea Tarquinilor, Gali, războiele punice etc. Creștinismul și lățirea lui, emigrarea popoarelor; cunoșterea mai de-amănuntul a persoanelor și evenimentelor mai însemnate din istoria Germaniei până în timpurile de față. Tote acestea în mod biografic.

7. *Științele naturale*: Cele trei regne după tipurile și familiile cele mai marcante. Cunoșterea plantelor cultivate și a celor veninoase, fauna și flora patriei. Fenomenele mai însemnate fizice și elementele chimiei, învățate prin experimente.

8. *Scrierea*: Desteritate în scriere caligrafică și cu creta

pe tablă. Candidatul în scrierile sale să aibă o scrisoare citetă, curată și regulată.

9. *Desemnul*: Desemnul cu mâna liberă și cel linear;

10. *Musica*: Două-șeci de cântări bisericesti și populare din cele prescrise pentru școlă. Cântarea să fie bine intonată, să observe tactul și să se exprime corect. Să se fi deprins a cânta de pe note coruri ușore și cântece populare. La pian să fi studiat toate scările în Dur și Mol; să cânte unele bucăți fără note, ér unele compoziții ușore de pe note. Pe violină să execute scările mai usitate în Dur și Mol cu timp moderat. Coruri și cântări populare fără note. Din musica generală e destul cunoscerea diferitelor chei, tacte și tonuri; explicarea cuvintelor streine și însemnările de tempo.

11. *Gimnastica*: Candidatul are să execute toate exercițiile gimnastice prescrise pentru școlile primare.

Inzestrați cu cunoștințele și dexteritățile acestea candidații intră în școlă normală, care are un curs de trei ani și e împreună cu o școlă de aplicație cu mai multe clase și una cu o clasă.

Chemarea clasei I a școlii normale e a aduce pe elevii pregătiți în diferite locuri la același grad de cunoștințe și dexterități, a-i învăța să-și pue în ordine cunoștințele, să le întregescă și să le reproducă ei de sine. Normaliștii din clasa I n'au nimic de a face cu școlă de aplicație.

În clasa II a școlii normale învață ceea-ce au să predea mai târziu. Asistă în școlă de aplicație la lecțiile profesorilor. Fac acestora unele servicii mai cu seamă între pause și se încercă la lecții de probă.

În clasa III, terminându-se îndrumările, li se arată calea pentru cultura lor ulterioară. predau unele obiecte în școlă de aplicație sub conducerea și privegherea profesorilor școlii normale și a profesorului ordinar din școlă de aplicație.

Fie-care normalist are să predea în școlă de aplicație dela 6—10 ore pe săptămână. Nici unul nu esc din institut fără să i se fi dat ocaziune a preda în școlă de aplicație: religiunea, aritmetica, limba germană, cântarea și vr'unul din cealalte obiecte de învățământ. De aceea în decursul anului obiectele de predat în școlă de aplicație se împart între normaliștii de trei ori.

La schimbarea normaliștilor se ține un fel de examen, fiind de față profesorii și normaliștii, cari au să primescă orele la obiectele respective.

Materialul parcurs în fie-care săptămână se noteză în jurnalul clasei spre a servi ca punct de mănecare atât la revisiunile extra-ordinare, cât și la examenele semestrale.

La sfârșitul fie-cărui semestru se fac examene din toate obiectele de învățământ, la care sînt obligați să asiste toți profesorii.

La sfârșitul anului normalistii se promovează în cursul următor. Față cu cel nepromovat se propune consiliului școlar provincial delăturarea lui din institut; dar dacă nu e el de vină, i se permite să repeteze clasa.

Clasa I și a II are câte 24, clasa III câte 14 ore pe săptămână, afară de obiectele tehnice și de cele facultative.

Obiectele din școlile primare, precum și pedagogia sînt obligate pentru toți elevii.

Asupra dispensării unui elev dela organe (Orgel) se înalță ramură de muzică hotărîtoare conferința.

Limba franceză, engleză și latină sînt facultative. La obiectele acestea, cel care nu le-a mai învățat, poate lua parte în mod excepțional numai dacă e înzestrat cu un talent deosebit. De regulă se alege limba franceză.

Instrucțiunea, ce o primesc normalistii, are să fie în forma ei un model pentru ei. Se cere corectitate atât dela profesor la predare, cât și dela elevi la reproducerea în scris și oral a materialului predat.

Dictarea și luarea de notițe în decursul lecțiilor nu e permisă.

Pentru fie-care obiect de învățământ elevii au câte un manual pe scurt.

La predare li se arată și metoda, de care au să se folosească mai târziu și se stăruiesc ca fie-care să o pătrundă.

Pentru înaintarea învățămîntului fie-care școală normală are o bibliotecă, un cabinet de fizică, un laborator de chimie și aparatele cele mai bune de învățământ.

La înființarea bibliotecilor direcțiunile sînt îndrumate a se îngriji atât de trebuințele profesorilor, cât și de ale școlărilor.

Bibliotecile normalistilor sînt înzestrate cu cărți, menite a le procura o distragere și a le întregi cunoștințele. Din clasicii germani se aleg cu deosebire cei mai accesibili pentru ei și cei cari contribue la cultivarea lor, conform scopului urmărit de școala normală. Scrierile celor mai renumiți pedagogi din cele 3 secole din urmă în felul cum sînt colecțiunile lui Carol Richter. Scrieri menite pentru tinerime dela cele dintâi încercări, începînd din timpul filantropilor până astăzi. Modele de scrieri populare, istoria universală, istoria patriei, istoria culturii etc.

Cetirea privată a normalistilor se face după un plan regulat și se controlează în clasă de profesori.

Între mai multe scrieri de același fel elevii pot să-și aleagă. Obligate sînt numai scrierile, de care se folosește la învățămînt, precum sînt d. e. Mina von Barnhelm a lui Lessing, Wallenstein a lui Schiller, Hermann și Dorothea a lui Götthe, Ljenhard și Gertruda a lui Pestalozzi.

Normaliștii sînt îndemnați a forma cercuri de lectură și a-nume Sîmbătă seara, deprinderi musicale și excursiuni botanice.

În fie-care lună o zi întrîgă nu se țîn lecții spre a li se da elevilor ocaziune a lucra ei de sine; se caută însă ca în ziua aceea să nu fie împedecați prin alte lucrări.

La împărțirea orelor se îngrijese, ca normaliștii prin ocupațiunea lor din școala de aplicație să nu fie scurtați dela celelalte studii.

Orele clasei a III și în parte ale celei de a II-a se pun atunci, cînd nu se țîn lecții în școala de aplicație.

Planul de învățămînt și-l face fie care școlă normală, acomodându-se împrejurărilor ei locale. Are însă să fie aprobat de ministeriu, ca și cărțile didactice.

Non omnis moriar.

La morimîntul lui T. Cipariu.

*Clădit-au Grecii dără cetăți de fală pline
Și temple mari și ziduri ciclopice-au zidit,
Dăr' totu măestria clădirilor helene,
Columnele de marmur și templele dirine
De mult s'au nărui.*

*Trăiesc numai imagini, hrănite de-amintirea
Condeifului istoric, ca vis numai trăiesc:
Dăr' cine poate dice, că le-a perit mărirea?
Ce cap va fi 'ndevîtnic să nege nemuirea
Poporului grecesc?*

*Nu murii țîn pe-o gîntă, căci murii pot să cadă;
Nu omenii fac nîmul, căci ei se nasc și mor:
Bărbații numai pîrtă putere și dovadă,
Dăr' nu prin fer și lance, ei nu înving prin spadă,
Ci 'nving cu mintea lor.*

*Să nasc, avînd în suflet mari, nobile destinuri;
Trăiesc, ca să creze, și trec cu nisce regi,
Umplînd a lumii gului, golind a mării plinuri,
Lă mor deplînși de-o gîntă, și chiar să moru'n chinuri,
Nici cînd nu mor întregi!*

Acelu sânt hârbaŭii, carî pot s'alunge norii
Naŭionilor nitate prin nôpte și sub fier,
Bârbaŭi superbii, carî pôrtă menirile-Aurorii,
Au lung avânt de vultur și 'n șir, cu și cocorîi,
Ei foc fură din cer.

Oh, sfânt și 'nalt e darul, când ori la cave nîmurî
Trăiesc hârbaŭi cu suflet, cum nouș nî-a trăit
Cipariu, căruatul duce, purtând a limbei flumuri,
Cătînd să lîmurescă prin vî și mîndre lumuri
U'n graiî îmbetrînit.

Cîcî l'a trimis Geniul luminii, să'și unescă
Puterea cu-ale altor hârbaŭi cu suflet plin:
Să caute și să aște, să frîng'a lunei mască,
Intregi să ne vedee și ăr' să ne renască
Prin graiî dela Quirin

Și acum rîsună tonurî lugubre 'n tot de a latul
Pămînturilor, unde un graiî gîsescî și-un port,
Că varsă lacrimî și pot tot colțul și tot satul,
Că gem la grîpă flumuri cernite, că bârbaŭul
Naŭionii dîrme mort!

Gîndirea lui, aprinsă de-a nîmului iubire,
Ađi dîrme 'n glîi și dîrme întreg avîntul lui!
Cipariu, carele caută prin vîcurî de-amintire
O limbă romînescă și-a limbei nôstre fire,
Cipariu de-acuma nu-î!

E mort Cipariu? Voi spuneti, că-î mort? Dîr' ore pôte
Să mîră omul, care dă vieți, care-î trimis?
Nu-î mort! În mî de piepturî, în piepturile tôte,
Trăiesce el de-a pururî; nici mîrtea nu ni'l scôte
Din piept, unde ni-e scris!

Trî scîndurî și-o movilă de glîi nu pot s'ascundă
Pe-un om iubit de-o lume, pe-un om de fapte mari!
Un nîm întreg, ce plînge, stă gatu să rîspundă,
Că 'n vîc va recunîsce cu-o inimă profundă
Pe marele Cipariu!
 (Tribuna).

George Coșbuc.

Bibliografie.

Raport asupra școlilor normale din Germania prezentat d-lui ministru al instrucțiunii publice și al cultelor în 25 Noembrie 1886 de *Vasile Mândreanu*, profesor la școala normală de institutori din București. București, impr. statului, 1887. O broșură în 8° cu 64 pag. — Intre bărbații, cari au fost trimiși în anul trecut de către d-l ministru de culte și instrucțiune din România *Dimitrie Sturdza*, ca să studieze organizațiunea școlilor din străinătate, a fost și d-l *V. Mândreanu*, o putere didactică cunoscută în modul cel mai favorabil și la noi. cei de sub coróna S-tului *Stefan*. D-l *Mândreanu* a fost însărcinat în deosebi să studieze alcătuirea școlilor normale (pedagogice) din Germania, spre care scop dânsul a și vizitat în timp de două luni mai multe din școlile normale din ducatele saxone, precum și pedagogiul *Franke* din *Halle*. Resultatele acestor visitațiuni le-a spus dânsul trimițătorului său și publicului cetitor român în lucrarea, despre care e vorba și care cuprinde următoarele capitole: 1) Privire istorică; 2) Școlile normale actuale; 3) Esamenele de învățator, și 4) Îmbunătățiri relative la școlile noastre normale. — De orice materialul scrierei în cestiu ne interesază în deosebi pe cetitorii ficei noastre, ne-am permis a reproduce dintr'ânsul în numărul de față o parte din capitolul „Școlile normale actuale,” și anume partea aceea, care arată în genere întocmirea școlilor pedagogice germane de astăzi.

Fisica pentru școlile populare de *Dionisie Făgărășan*, profesor. Cu 74 ilustrațiuni intercalate în text. Brașov, 1888. Editura lui *H. Zeidner* (tipogr. archidieceșană în Sibiu). Prețul unui esemplar broșat 40 cr. — Din paginile reproduse în numărul trecut al acestei foi din manualul în cestiu s'a putut vedé, cum înțelege d-l *Făgărășan* tractarea **Fisicei** în școlile populare și cum procede dânsul la espunerea materialului destinat pentru aceste școle. Dânsul arată mai întâiu câte-va experimente, din care școlarul pôte deduce cu înlesnire legea, pe care învățatorul voiesce să i-o facă cunoscută, după aceea citează însăși această lege, și în fine espune deosebitele fenomene, ce se întâmplă în viața practică pe baza legii învățate. Calea acesta este recunoscută ca cea mai naturală, și de aceea nu ne îndoim, că d-nii învățători vor da atențiunea cuvenită cărții d-lui *Făgărășan* și o vor folosi în școlile dânsilor, deși din cauza tractării amănunțite ea a eșit cam voluminosă. „Prin acesta însă,” dice d-l autor în prefață, „lucrul d-lor învățători nu s'a îngreuiat, ci din contră s'a ușurat, fiind-că află în carte tot materialul de lipsă la propunere.”

Istoria patriei și elemente din istoria universală, tratată după metoda biografică în două cursuri concentrice pentru școlile populare române de *Ión Darius*, învățător la școlile centrale române din Brașov și membru al mai multor corporațiuni. Cu portretele mai multor regești și bărbați aleși. Brașov, 1888. Editura librăriei Nicolae I. Ciureu (tipogr. arhidieceșană în Sibiu). — D-I I. Darius își împarte carticica sa de istorie în două părți; partea dintâi, destinată pentru anul al cincilea de școlă cuprinde aproape 30 biografii mai cu sîmă din istoria patriei, e ră partea a doua, destinată pentru anul al șaselea și pentru școla de repetiție, conține, conform planului ministerial și normativului pentru școlile române gr. or. din arhidieceșă, un curs presecutat din istoria universală și din istoria patriei. Din istoria universală mai mare atențiune s'a dat istoriei Grecilor și Romanilor, în care s'au întretesut mai multe biografii. Biografiile, după cât am putut observa, sînt scrise într'un mod ușor de înțeles pentru copii și într'un stil destul de atrăgător. Nu puțin interes vor deștepta în elevi deosebitele ilustrațiuni, ce sînt intercalate în text, și care sînt mai toate bine reușite. Prețul unui exemplar broșat este 20 cr., e ră legat 25 cr.

Elemente de Fizică pentru școlile populare de Ión Darius, învățător la școlile centrale române din Brașov și membru al mai multor corporațiuni. Cu mai multe figuri intercalate în text. Brașov, 1888. Editura librăriei Nicolae I. Ciureu (tipogr. arhidieceșană în Sibiu). Prețul unui exemplar legat 30 cr. — D-I Darius a alcătuit cartea sa pe baza unei îndelungate experiențe învățătoresci. Principiile, pe care le urmărește dînsul, sînt în cât-va arătate în cele două lecțiuni practice din fizică publicate în Nr-ii 2 și 6 ai acestei foi. Și dînsul pornesce tot dela experimente, nu dă însă acestora dezvoltarea, care le-o dă d-l Făgărășan în „Fizica” sa, din care cauză manualul în cestiune nu a eșit așa voluminos ca al d-lui Făgărășan, ceea ce în unele privințe s'ar pute considera ca un avantajiu. — Nu ar fi de rēu, cānd vre-unul dintre d-nii învățători s'ar îndemna a face o asemănare mai amēnușită între aceste două manuale de fizică. Celui ce ar voi să facă lucrul acesta, i-am pune bueros la îndemānă cāte un exemplar din manualele în cestiune.

5. **Gramatică latină pentru clasa I și II gimnasială**, prelucrată după sistemul lui H. Perthes de *Paul Budiu*, profesor gimnasial, în colaborare cu *Stefan Iosif*, director și profesor, și *Andrei Bărseanu*, profesor. Brașov, 1887. Editura librăriei H. Zeidner

(tip. Alexi). Prețul unui exemplar 35 cr. — În legătură cu această gramatică a apărut: *Carte de cetire latină* pentru clasa I. gimnazială, prelucrată după sistemul lui H. Perthes de *P. Budiu* în colaborare cu *Stefan Iosif* și *A. Bîrseanu*, erau în zilele acestea va apărea și *Vocabularul* la cartea de cetire latină pentru cl. I gimnazială. Prețul acestor două cărți este 1 fl. — Sistemul lui Perthes este cunoscut prin modul practic, în care tractează regulile gramaticii latine, și prin exercițiile acomodate și instructive din toate punctele de vedere, prin care cercă a fișa aceste reguli în memoria elevilor. Amintire despre acest sistem s'a făcut și în N-rul 7 din anul trecut al acestei foi în articolul „Propunerea limbilor clasice în gimnasiu.

Statutele societății „Școala nouă” din plasele Argeș și Nueșóra. Pitești, 1887. Tip. G. Poppescu. — Scopul acestei societăți este educațiunea culturală a membrilor ei. Societatea va tinde spre îndeplinirea scopului său prin înființarea unei biblioteci, prin înființarea unui cabinet de lectură, prin ținerea de conferințe instructive morale și utilitare, și în fine prin cursuri cu adulții. Comitetul acestei societăți, compuse mai cu seamă din învățători, apelază la autorii români, ca să-i vie într'ajutor, donând societății câte un exemplar din scrierile lor. Cărțile, precum și ori-ce alte ofrande se vor trimite pe adresa d-lui L. Paul, secretarul societății, comuna Domnesci, distr. Muscel. — Sperăm, că acest apel nu va rămâne neluat în băgare de seamă.

Diverse.

Adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din Districtul X,” ținută la Brașov în zilele de 24, 25 și 26 August a. e. st. v. — Ședința I. După săvârșirea serviciului divin și invocarea Duhului Sânt, celebrată în biserica St. Nicolae din Scheiu sub conducerea Rev. Sale d-lui protopresb. I. Petric, adunându-se membri Reuniunii într'un număr foarte frumos în sala de desen a gimnasiului român, președintele, d-l Stefan Iosif, deschide ședința la 10¹/₄ ore a. m. printr'un cuvânt acomodat, în care arată fazele, prin care a trecut această Reuniune și în care constată, că ea progresază în mod îmbucurător. Intre dovedile aduse pentru acesta dănsul numără cu plăcere și editarea și susținerea organului de publicitate „*Școala și familia.*” Intre agendele de interes general petrecute în această ședință amintim următoarele: a) Adunarea, considerând meritele ilustrului literat T. Cipariu, pre-

ședințe al „Asociațiunii transilvane pentru cultura și literatura poporului român” în decurs de mai mulți ani, decide a se trimite comitetului central al Asociațiunii o depeșă, în care să se arăte simțămintele de condolență ale tuturor învățătorilor din districtul X., pentru pierderea acestui meritat bărbat. b) Se cetească raportul comitetului central al Reuniunii despre activitatea sa în decursul anului administrativ expirat, care se ia la cunoștință și se încrede unei comisii spre cenzurare și opinare la timpul său.

Ședința II. Dintre agendele din această ședință amintim: a) Citirea raportului casierului despre averea Reuniunii. Din acest raport se vede, că averea Reuniunii constă de present din următoarele sume:

a) Banii gata	37 fl. 67 cr.
b) Obligațiuni și depuneri	1119 fl. 53 cr.
c) Restanțe de taxe	282 fl. — —
d) Restanțe dela abonemenții foii „Școlă și Fam.”	263 fl. 85 cr.
e) Interese restante	8 fl. 58 cr.
Cu totul	
	1711 fl. 63 cr.

b) Raportul bibliotecarului, din care se vede, că biblioteca Reuniunii constă de present din 138 opuri cu deosebire de cuprins pedagogic, și din mai multe foi periodice, parte cumpărate pe speșele Reuniunii, parte primite în schimb pentru foia „Școlă și Familia.” c) Raportul despre starea materială a foii „Școlă și Familia” până la 22 Aug. 1887. Pentru fiecare din aceste rapoarte se alege câte o comisiune spre cenzurare. d) Un obiect de cel mai mare interes pentru cei prezenți fu disertațiunea ținută de părintele *Ión Broșu* „*Metodica specială a limbii maghiare în școlile populare române.*” Această disertațiune este ascultată de adunare cu încordată atențiune, aducându-i-se disertantului urări de „Să trăiască.” Adunarea alege o comisiune, care luând de basă disertațiunea amintită, să se ocupe cu întrebarea: „În ce an de școlă să se începă la noi propunerea limbii maghiare, și câtă materie să se propună în fiecare an de școlă?” cu însărcinarea de a refera apoi într'una din ședințele viitoare. e) Se cetească raportul special al comitetului central asupra temelor pertractate în Despărțăminte: a) Descrierea ferului”, prelegere practică pentru anii din urmă ai școlii primare, și b) „Cum se facă învățătorul cunoscut pe elevii din anul I de școlă cu noțiunea propozițiune; desfacerea propozițiunii în vorbe, silabe și sunete.” Relativ la tema acesta din urmă se cetească lucrarea d-lui Iosif Maximilian și se decide, ca autorul să fie invitat a o publica în organul Reuniunii.

Ședința III. Obiectul cel mai principal al ședinței acesteia fu discutarea temei propuse de M. Consistor: „Care este cauza, pentru care grădinile școlare nu se sporesc și pentru ce unii învățători, având pământ pentru grădina de școală, nu-l cultivă pentru instruirea școlarilor în grădinărit, și ce măsuri ar fi de luat pentru a se da un avânt mai mare în instruirea acestui ram folositor?” După o lungă discuțiune se constată următoarele cauze împedecătore: 1) Unii preoți nu trăiesc în bună înțelegere cu învățătorii din parochiile lor și de aceea dășii nu dezvoltă energia recerută în privința acăsta. 2) Lipsesce o controlă conscientioasă. Pentru aceea se propune a se trimite câte un comisar din când în când, care să cerceteze fiecare comună și să relateze exact la locurile competente despre cele aflate. 3) Comitetele parochiale în frunte cu parochul în unele locuri nu dau cestiunei grădinilor școlare atențiunea cuvenită din cauza neglijenței seú chiar din cauza interesului, folosind locul destinat pentru grădina școlară, pentru trebuințe particulare. 4) Comitetele parochiale în unele locuri sânt indolente față de cestiunea, despre care e vorba, și din cauza nepriceperii. Cei chemați ar trebui ca la ocaziuni binevenite să arăte poporului însemnătatea grădinilor școlare. 5) În multe locuri nu se procură requisitele necesare pentru lucrarea grădinei, și învățătorii, fiind slab salariați, nu pot face asemenea cheltueli pentru grădina școlară. 6) În unele locuri învățătorii nu dispun de școlari pe timpul lucrărilor din grădină, părinții îi opresc acasă pentru alte ocupațiuni, ér' absențiile nu se escutéză conscientios. Relativ la acestea se decide a se ruga autoritățile confessionale, să dispună rigoros observarea legilor în vigóre și să reimprespăteze ordinele emanate până acum în acăstă cestiune. În despărțemintele Reuniunei să se tracteze practic sciința horticulturiei. Comitetele parochiale împreună cu oficiile parochiale să fie îndatorate a da învățătorului ajutorul recerut în privința acăsta. Tot aceste oficii să se îngrijescă unde nu sânt grădini școlare, a procura un loc potrivit în comună spre scopul acesta.

Ședința IV. Una dintre agendele cele mai de căpetenie petrecute în acăstă ședință fu discutarea temei a doua prescriasă de M. Consistor archidieceesan: „Care sânt cauzele, pentru care absențiile școlare sânt prea numérose și prin ce s'ar puté delătura acest inconvenient împedecător în instrucțiunea poporală?” După óre-care discuțiunii asupra acestui punct, se constată ca cauze următoarele: 1) Absențiile sânt mai numérose acolo, unde părinții elevilor sânt plugari, având mare lipsă de fii lor la ocupațiunea câmpului pe

timpul, când aceștia ar trebui să meargă la școală. 2) Normativul său legea noastră școlară nu prevede nici o dispozițiune cu privire la absențiile școlare. 3) Tot aceeași lege constrânge pe copii a merge prea de timpuriu la școală, și anume cu etatea numai de șase ani. 4) O altă cauză, poate cea mai esențială, este sărăcia, în care se află în cele mai multe locuri poporul nostru, și care face pe cei mai mulți părinți să nu-și potă da copiii la școală pe timpul de iarnă, neavând cu ce să-i îmbrace, ér' primăvara îi silesece a-i opri acasă, de ore-ce au lipsă de ajutorul lor.

5) În multe locuri preotul nu predică poporului spre a-l face să se intereseze mai mult de școală și spre a-l face cunoscut cu legea să-și trimită copiii regulat la școală. 6) În multe locuri comitetele parohiale nu eșecută absențiile date, său decât le eșecută în unele locuri, nu le eșecută la timp potrivit. 7) Esamenele publice cu elevii în cele mai multe locuri nu se fac astfel, încât să eșcite în popor atragere față de școală și să facă a-și trimite regulat copiii la școală. Față de aceste inconveniente Reuniunea a aflat de bine a decide, ca comitetul ei să facă o reprezentațiune la M. Consistor, în care să-l rōge să binevoiască a modifica dispozițiunile din Normativ astfel, ca pe timpul lucrărilor mai însemnate agricole d. e. a aratului, sēmēnatului, săpatului, culesului ș. a. să nu se țină prelegeri, ér' etatea de a merge la școală să se schimbe dela 6, la 7 ani. — După terminarea acestui punct secretarul I. al Reuniunii I. Darius dēdū unele îndrumări practice la propunerea istoriei în școlile populare, care fură ascultate cu atențiune din partea adunării. După încheșerea acestei ședințe o parte mare dintre membri Reuniunii merseră în corpore spre a visita cursul de industrie casnică, deschis în Brașovul vechiu de cătră zeloșii învățătorii Candid Mușca și Gheorghe Moian.

Ședința V. În ședința această comisiunea aleșă pentru censurarea raportului administrațiunei foii „Școală și familie“ arată, că a aflat corect acest raport. Considerând însă că suma abonamentelor întrate este foarte mică în raport cu numărul abonenților, propune și adunarea decide, ca comitetul central al Reuniunii, în ce privesce restanțele de abonament pe anul I, să anunțe, că restanțierii, cari nu-și vor trimite abonamentul până la un timp anumit, se vor publica cu numele; ér' abonenții anului al II să se provōce încă odată a trimite abonamentul cel puțin pe 1/2 an până la un termen anumit, și neachitându-se până atunci, să li se sisteze trimiterea foii. — Cu privire la raportul comisiunei alese pentru statorirea materialului din limba maghiară pentru școlile elemen-

tare, precum și pentru împărțirea acestuia după anii de școală, considerându-se, că copiii, care vin pentru prima dată la școală, sînt atît de debili în limba lor maternă, încît învățătorul este destul de ocupat, avînd a-î deprinde în pronunțarea corectă a limbii proprii, adunarea decide, ca comitetul central al Reuniunii și în privința acêsta să facă o reprezentațiune. în care M. Consistor să fie rugat a stăruî, după cum va afla cu cale, ca să se modifice planul pentru propunerea limbii maghiare așa, ca propunerea oî să se începă în toate școlile populare nu cu anul prim de școală, ci cu anul al doilea.

În urmă, expirînd cu sesiunea acêsta periodul de 3 ani, pe care fusese ales comitetul central al Reuniunii, conform programei se precede la alegerea noului comitet. Resultatul este acesta: d-l *Stefan Iosif*, director gimnazial, reales președinte; d-l *Gheorghe Bellissimus*, directorul școlii normale din Brașov, reales vice-președinte; *I. Durin*, reales secretar; *I. Broșu* ales secretar II; *N. Oancea* reales cassier; *Ión Vătășan* ales bibliotecar; *Gheorghe Moian* reales controlor. Membri în comitet, parte realeși, parte aleși *Anastase Barseanu*, *Ión Străcoiă*, *Nicolae Marin* și *Vasile Cranga*; membrii suplenți: *Candid Muștea* și *Ión Maximilian* Președinți ai despărțimintelor: *Ión Dorca*, președ. desp. I; *Ión D. Petrușcu*, președ. desp. II.; *Bartolomei Bule*, președ. desp. III., și *Gheorghe Furtună*, președ. desp. IV. *Un membru.*

Reuniunea învățătorilor din districtul Făgărașului. Reuniunea învățătorilor rom. gr. ort. din districtul Făgărașului își va ține adunarea sa generală districtuală în zilele 20 și 21 Sept. a. e. st. v. în comuna Beclén. Programul obiectelor de desbătut e următorul: *Ședința I. Duminică 20/IX 1887 a. m.* 1. Asistarea în corpere la serviciul divin. 2. Deschiderea ședinței prin presiidiu. 3. Apelul nominal. 4. Alegerea comisiunilor revêdătoare și de scotrare. 5. Raportul general al comitetului central și totodată raportul cassariului general și al bibliotecariului. *Ședința a II. Duminică 20/IX 1887. p. m.* 6. Industria domestică în școlile populare, disertațiune de *Georgiă Dobrin*. 7. Eserciți libere din gimnastică cu elevii dela școla din Beclén de *George Tușan*. *Ședința a III. Luni 21 IX 1887 a. m.* 8. Raportul comisiunilor. 9. Care este cauza, pentru care grădinile școlilor nu se sporesc și pentru ce unii învățători, avînd pămînt pentru grădina de școală, nu-l cultivă spre înstruirea școlarilor în grădinărit, și ce măsuri ar fi de-a se lua pentru a se da un avînt mai mare în instruirea acestui ram folositor? — de *Ión Bonea*. *Ședința a IV. Luni 21/IX 1887*

p. m. 10. Care sânt cauzele, pentru care absențiile școlare sânt pré numeróse și prin ce s'ar putea delătură acest inconvenient împedecător în instrucțiunea poporului? — de *Ión Capătă*. 11. Propuneri diverse.

† Teodor S. Blebea. Joi în 27 August v. a răposat în Brașov ténérul comerciant *Teodor S. Blebea*, unul dintre cei mai devotați amici ai școlélor noastre. Interesul răposatului pentru progresul națiunii sale se vede și de acolo, că dñsul în testamentul său a dispus, ca din averea sa să se dea școlélor centrale române din Brașov o *subvențiune anuală de o mie de lei*. „Un frumos dar, dñse în cuvântul său funebreal vice-președintele Eforiei școlélor noastre centrale, *Nicolae Străcoiu*, un frumos dar într'adevăr, care reclamă recunoștință nu numai din partea școlélor noastre, ci din partea tuturor Românilor, ba pot dice din partea tuturor ómenilor de bine, care doresc înaintarea ómenimei. Mai mult decât acest dar este vrednică de prețuit tendința, modul de a cugeta și a simți, ce se manifestă în testamentul răposatului *Teodor Blebea*. Dintr'énsa se vede, că și iubitul nostru răposat a nutrit aceeași convingere ca și fericitul fondator și binefăcător al școlélor noastre, adevă convingerea, că națiunea noastră rămasă înapoi prin vitregitatea timpului, nu se poate regenera, decât prin *învățatură și cultură*. Se vede, că și el a fost de părere, că cea mai puternică armă în lupta pentru existență individuală și națională este *știința și luminarea*. Iată cauza, pentru care simțim atât de greú perderea lui. Am pierdut un bărbat, care după tendința manifestată în ultima sa voință, ar fi devenit un sprijin puternic al școlélor noastre, un zelos luptător pentru înaintarea culturii noastre naționale. Singura mângăere, ce o putem ave după o astfel de pierdere, este faptul, că *zelul pentru cultura națională și iubirea de jertfire pentru acest sublim scop, ce a însuflețit pe fericitul întemeietor al școlélor noastre, cu mórtea lor nu a încetat de a pătrunde inimile Românilor din Brașov, și că aceste virtuți se continuă și astăzi de generațiunea ténără, și după toate prevederile se vor continua și în viitor spre binele și înflorirea institutelor noastre școlare*” — Eternă deci fie memoria răposatului și fapta lui nobilă imitată de mulți ómeni de bine ai némului nostru.

Cursul de industrie de casă, început de d-nii *G. Moianu* și *C. Mușlea* în 7 August, a. c. în Brașov, s'a încheiat în mod srbitorose Duminecă în 30 August v. La acest curs, care a avut frumoșe rezultate, au luat parte 27 persoane, partea cea mai mare învătători.

Posta Redacțiunei. D-lui *Christu Negoescu, Floresfi*. În dílele acestea primind prin D-Vóstră mai multe abonamente la revista noastră dela 55 învătători din districtele Prahova și Buzoń, ne simțim datorți din incidentul acesta a Vă exprima mulțumita noastră pentru zelul, ce D-Vóstră il arătați în privirea răsândirei revistei noastre. *Red.*

Proprietară: »Reuniunea învătătorilor rom. gr. or. din Districtul X-lea, Brașov»
Tipografia Alexi, Brașov.